

Večernik

Leto IV. (XI.), štev. 79

Maribor, ponedeljek 7. aprila 1930

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglasni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Umazana konkurenca

Je bila v zadnjem času predmet mnogih trgovskih in obrtniških zborovanj. Tudi na obnem zboru Gremija trgovcev za Maribor pred tednom dni se je obširno debatiralo o tem vprašanju, iznašali so se slučajni nepoštenega postopanja v tem pogledu, stavljeni so bili razni predlogi za omejitev in odpravo tega sramotnega pojava v gospodarskih krogih, in sprejeti so bili tudi sklepi kako si hočejo v Mariboru trgovci sami pomagati napram onim nesolidnim in nerealnim tovarišem, ki na umazan način iščejo za sebe nerealne dobičke ter s tem rušijo disciplino in solidarnost v vrstah gospodarskih krogov.

Konkurenca sama na sebi je zdrava ter je bila od nekdaj in bo ostala tudi še za bodoče gonilna sila vsega gospodarskega življenja. Toda razlikovati je treba med zdravim, solidnim in realnim konkurenco, ki je tako v interesu trgovine kakor konsumentov, pa med takozvano umazano ali nepošteno konkurenco, ki zlorablja trgovske uzause. Takšne konkurence se poslužujejo ali elementi, ki jih drži po koncu zgolj dobičkarstvo in egoizem, ali pa desperadi, ki so pri koncu svojega gospodarskega dihanja in si hočejo na ta način samo še umetno podaljšati svojo že upropaščeno eksistenco — naravno na materialno in še bolj moralno škodo svojih solidnih trgovskih tovarišev.

Včeraj pa je prišla iz Beograda vest, da je bil v soboto pri kralju v avdienci minister za trgovino, obrt in industrijo g. Juraj Demetrovič in da je kralj podpisal od ministra mu predloženi zakon o pobijanju nelojalne, nepoštenega konkurence.

Namen novega zakona je, da vnese moralo in dobre šege v poslovni promet v proizvodnji, obrti in trgovini. Zakon navaja tipične slučaje nelojalne konkurence (nelojalno reklamo, neresnično označbo porekla blaga, blatenje drugih podjetij in zlorabo njihovih nazivov, podkupovanje, žalitve, izkoriščanje tajnosti v proizvodnji in trgovini, nelojalno konkurenco pomožnega objekta). Na čelu zakona pa je splošni predpis, da je zabranjeno vsako dejanje, ki je proti dobrim navadam.

Sankcije proti dejanjem nelojalne konkurence so deloma zasebnopravne, deloma kazenske narave. Pristojna za tožbe zasebnopravne narave (zabranjena nadaljevanja nelojalne konkurence, odprava nepravilnih postopkov, nadomestilo povzročene škode itd.) so kolektivna sodišča prve stopnje, ki se bavijo s trgovskimi spori, morejo se pa po sporazumu strank razpravljati in reševati tudi pred posebnimi sodišči trgovskih, industrijskih in obrtnih zbornic. Za tožbe kazensko-pravnega značaja so pristojna splošna, za prestopke sreska (okrajna) sodišča. Tožbo lahko vložijo ne samo prizadeti in oškodovani trgovci, ampak v slučaju javnega značaja tudi trgovsko-obrtno-industrijske zbornice ter vsaka organizacija, ki je po svojih pravilih pozvano, da čuva interese trgovine in obr-

Pričetek nekrvave revolucije v Indiji

ANGLEŠKE OBLASTI POPOLNOMA IGNORIRAJO GANDHIJEVO AKCIJO ZA KRŠITEV SOLNEGA MONOPOLA.

BOMBAY, 7. aprila. Včeraj je pričela v Indiji nekrvava revolucija proti angleškemu gospodstvu. Skoro ob vsej morskimi obali se je prebivalstvo odzvalo Gandhijevemu pozivu, da naj samo pridobiva sol iz morja in tako prekrši določbe zakona o solnem monopolu. Na mnogih krajih so že pripravili velike kadi in kotle za pridobivanje morske soli. Posebno slovesno se je izvršila prekršitev solnega monopola v Dandiju, kjer je Gandhi sam stopil v morje in imel na zbrano veliko množino naroda nagovor, v katerem ga je pozval, naj sledi njegovemu vzgledu. Računa se, da je bilo tekom včerajšnjega dne pridobljenih iz morja približno 20.000 kg soli. Kako močan je upliv te Gandhijeve akcije med narodom, dokazuje najbolj dejstvo, da na ta način pridobljeno morsko sol celo preplačujejo in sicer z zlatom. Za kilogram soli, ki velja v angleški monopolni

trgovini 1 rupijo, plačujejo sedaj po 20—25 rupij.

Prvotno se je pričakovalo, da bo izvršila angleška vlada energične korake proti tej akciji, a zgodilo se je ravno nasprotno. Rafinirani in psihologijo odporu dobro poznavajoči Angleži Gandhijeve akcije ne ovirajo niti s policijskimi odredbami. To stališče angleških oblasti je Gandhija popolnoma presenetilo. Zato je včeraj napovedal nove odredbe, s katerimi hoče Angleže prisiliti, da dejanski reagirajo na indijsko revolucionarno gibanje. Le tamkaj, kjer je prišlo do nemirov, so izvršile oblasti več aretacij.

V Bombayu samem so aretirali Gandhijevega sina Rumadesa in njegovega glavnega pomagača Manila Katri. V Japuri so oblasti zaplenile 22 q revolucionarne soli, ki je bila določena za vzhodno Indijo. Do težkih spopadov je prišlo pri Picabaniu, kjer je bilo aretiranih 29 oseb.

Patrijarh Dimitrije na mrtvaškem odru

Včeraj popoldne je preminul v poslopju stare srbske patrijaršije v Beogradu poglavar srbsko-pravoslavne cerkve, patrijarh Dimitrije, prvi patrijarh obnovljene srbske patrijaršije. Pokojnik je dosegel visoko starost 84 let in je bil rodom iz Požarevca. Po dovršenem bogoslovnem študiju je študiral v Beogradu in Parizu še književnost in filozofijo, nato pa dve leti agronomijo. L. 1884 je bil imenovan za škofa v Nišu, l. 1898 za metropolit srbske kraljevine, za patrijarha l. 1920. Pokojni patrijarh je igral veliko vlogo v srbskem cerkvenem in nacionalnem življenju. Za časa aneksijske krize l. 1908 je poslal rusnemu sv. sinodu obširno spomenico, ki je imela močan odmev ne samo v ruskih cerkvenih temveč tudi v političnih krogih. V svetovni vojni je ponovno posetil srbsko armado na solunski fronti in z navdušenimi govori dvigal vero v končno zmago. Izdal je tudi več filozofskih spisov. L. 1928 je pokojnik posetil tudi Maribor.

BEOGRAD, 7. aprila. Truplo poglavarja srbsko-pravoslavne cerkve, patrijarha Dimitrija, so položili na visoki katafalk v saborni cerkvi, ki je popolnoma ovita s črnino. Vse mesto je v črnih zastavah. O patrijarhovi smrti so bili obveščeni poglavarji vseh avtokefalnih vzhodnih cerkev, za katoliško cerkev v Jugoslaviji tudi nadškof dr. Bauer v Zagrebu.

ti ter o tem posredno tudi interese konsumentov.

Z novim zakonom o pobijanju nepoštenega, umazane konkurence so izpoljene ne samo vitalne želje naših realnih gospodarskih krogov, ampak je z njim tudi izpolnjena mednarodna obveza, naložena nam v konvenciji o trgovini in plovitbi z dne 30. januarja 1929 s francosko republiko, ki zlasti polaga veliko važnost na striktno zaščito označbe izvora blaga. Na drugi strani pa je zakon nedvomno tudi v interesu konsumentov, ki so se — sami dostikrat nevede — v poznavanju blaga — mnogokrat dali zapeljati po goljufivi reklamni nepoštenega konkurence, da

Davi se je vršila v saborni cerkvi velika žalna služba božja, ki jo je darovala najvišja duhovščina.

Umirajoča londonska konferenca

LONDON, 7. aprila. Na brodogradni konferenci je položaj neizpremenjen. Večina delegatov se je koncem preteklega tedna zabavala na dirkališčih in sportnih prostorih, Macdonald pa je bil včeraj na svojem letovišču v Chequersu. Francoski zunanji minister Briand je odpotoval v Pariz že v soboto in se vrne šele v torek v London. Do njegovega povratka ni pričakovati zvišanja delovanja delegacij.

V angleški spodnji zbornici je vloženi že deset interpelacij, v katerih se izraža bojazen, da se ne bi Anglija v kaki brodogradni pogodbi tudi vojaško zavezala k varnostnim jamstvom. Toda vladni krogi odločno zavračajo vsako tako bojazen kot popolnoma neupravičeno in neutemeljeno. »Observer« meni, da pri sedanjih okoliščinah ni misliti na kako dalekosežnejšo pogodbo. Ameriški delegat je imel v radio govor, v katerem je opozarjal, da je bil med Zedinjenimi državami, Anglijo in Japonsko v načrtu dosežen sporazum.

LONDON, 7. aprila. Med petimi državami na londonski konferenci je prišlo do dogovora, da se ublaži voj-

so kupili manjvredno blago za razmeroma drag denar.

Zakon bo stopil v veljavo mesec dni po njegovi razglasitvi, tako da si bodo mogli tudi konsumenti, ki jim je lastni gospodarski interes na srcu, zakon dovoljno preštudirati, pa tudi oni gospodarski krogi, ki jim vsebina zakona doslej ni bila znana. Smatramo, da bi ne bilo od škode, ako bi se tekom tega meseca vršilo v Mariboru zborovanje trgovcev in obrtnikov, pristopno tudi ostalim krogom prebivalstva, s predavanjem strokovnjaka o podrobnostih novega zakona.

na s podmornicami. Dogovorjeno je bilo, da morajo v bodoče podmornice pri zasledovanju ali preiskovanju trgovskih ladij postopati po dosedaj veljavnih mednarodnih dogovorih. Po veljavnosti podmornic je prepovedano, da bi posadko ali potnike trgovskih in potniških ladij silili v čolne, ako nso ladje v bližini obale, ali pa, če ni v bližini ladje, ki bi mogla prevzeti posadko in potnike.

Dr. Schober pojde v Pariz in London

DUNAJ, 7. aprila. Avstrijski zvezni kancelar dr. Schober se odpelje 27. aprila v Pariz, da konfirira z vodilnimi francoskimi državniki. Iz Pariza odpotuje potem še v London.

Izlet na sv. Urban

priredi v nedeljo, 13. tm. ob lepem vremenu Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije. Odhod ob 13.30 izpred društvenega lokala na Slomškovem trgu. Vabljeni vsi privatni nameščenci!

Izplačila in eskont kuponov 7% založnic Državne hipotekarne banke.

Upravni odbor Državne hipotekarne banke je sklenil, da bo na blagajnah centralne v Beogradu kakor tudi vseh glavnih podružnic izplačeval od 1. aprila dalje amortizirane založnice in kupone po 7% bančnem posojilu iz leta 1927. v Ameriki (J.V. Seligman in Comp. New-York). Roki izplačila kuponov so 1. april in 1. oktober vsakega leta. Izplačilo se začne z dnem roka. S 1. aprilom je zapadel kupon št. 6. Predno se kuponi priprinese v banko na izplačilo se morajo urediti po številkah založnic in izpolniti formular, ki se dobi na blagajnah centralne in njenih glavnih podružnic, z naznačbo tekočih števil kuponov, števila kosov, poedinih vsot, kakor tudi skupnega zneska v dolarjih. V slučaju, da bodo poedinici izkupili kupone za račun tretje osebe, se mora označiti, za koga so bili kuponi izkupljeni. Pri preračunavanju se bo glavna podružnica v Ljubljani ravnala po tečajih ljubljanske borze. V eskont se bod sprejemali samo naslednji kuponi, katerih plačilni rok ni daljši od 6 mesecev od dneva eskonta. Tako se bo sprejemal od 1. aprila t. l. dalje kupon št. 7, ki zapade dne 1. oktobra t. l. in to po odbitku 9% obresti za ves čas od dneva eskonta do dneva zapadlosti.

Obleke žene turškega paše.

Znani turški državnik, Tevfik paša, ki se je stalno naselil v Parizu, odkar je prišel Kemal paša v Turčijo na krmilo, se je zapletel v zanimiv proces. Krojač njegove žene mu je namreč izročil zelo masten račun za obleke, ki jih je napravil njegovi ženi. Toda Tevfik paša je odklonil plačilo, češ da po turškem poročnem zakonu obstoja ločitev premoženja in zato ni odgovoren za dolgove svoje žene. Krojaču seveda ni preostala druga pot, kakor da poišče svojo pravico sedaj na sodišču.

Zblaznela vsled sestrčnosti.

V Raabu se je pripetil te dni pretresljiv dogodek, kakršni dandanes pri vedno večji brezposelnosti po vseh državah sicer niso prav nič redki. Neka ženska je ravno pred magistratnim poslopjem zblaznela. Pometala je vso obleko s sebe in pričela vpiti: »Kdo ima kaj kruha, jaz sem lačna.« Žensko, ki je bila vsled dolgotrajne brezposelnosti popolnoma sestrčana, so prepeljali v bolnico, vendar je le malo upanja, da bi okrevala.

Oddajna radio-postaja v Mariboru

LJUBLJANSKA POSTAJA IN MARIBOR. — PREDNOSTI RELAIS-POSTAJE. — NEKAJ MISLI IN PREDLOGOV.

Ljubljanska oddajna radiopostaja se je, kakor doznajamo, pričela baviti z načrtom, da bi zgradila v Mariboru ali v njegovi bližini svojo podružnico relais-postajo. Do te zamisli jo je privedla pred vsem okolnost, da leži Maribor za valove ljubljanske, odnosno domžalske postaje v takozvani »mrtvi coni«, zaradi česar se pri nas zanimanje za radio, posebno za slovenski radio ni moglo razviti tako, kakor se je v Ljubljani in drugod.

Ker se v polni meri zavedamo vedno naraščajočega pomena radia, moramo to zamisel samo pozdraviti, in to tembolj, ker se je slična razdelitev oddajanja v sosednjih državah že skoraj povsod izvršila. Avstrija ima n. pr. relais-postaje že v Gradcu, Inomestu in Solnogradu, in vse so se prav dobro obnesle. Nič manj kaor zaradi navedenega vzroka, pa je ustanovitev relais-postaje v Mariboru važna in potrebna tudi vsled delitve dela in razširjenja programa. Doslej prihaja namreč pri oddajanju v poštev samo Ljubljana, ki mora sama skrbeti za ves program, kar ni lahko in mnogokrat tudi občutno škoduje kvaliteti.

Z ustanovitvijo mariborske podružnice bi bila Ljubljana razbremenjena tudi v tem oziru in do besede bi prišel Maribor, ki je doslej stal popolnoma ob strani. Tako bi se lahko potom podružnice oddajali po radiu vsi važnejši mariborski koncerti, boljše gledališke predstave, posebno glasbene, pa tudi predavanja in druge splošno važne prireditve. Med Ljubljano in Mariborom bi nastalo plodonosno tekmovanje, programi

bi postajali bogateljši in izbira bi bila večja. Vse to bi se pa moralo seveda skrbno organizirati, temeljito prestudirati in pripraviti.

Zelo važno pa je pri tem, da se naša relais-postaja zgradi tako, da ne bo samo kak provizorij za silo, ampak trajna ustanova tudi za bodočnost. Biti mora tedaj opremljena moderno in z vsemi potrebnimi pripomočki za obojno, negativno in pozitivno posredovalno službo. Investicija bi bila zaradi tega mogoče večja, a brez dvoma je, da bi se že v kratkem izplačala, posebno če bi ji šli na roko vsi v poštev prihajajoči faktorji, o čemer pa spriču pomena take naprave prav nič ne dvomimo.

Posebno važno je pa tudi vprašanje, kje naj bi se ta relais-postaja postavila? Da v mestu samem za njo ni pogojev, ve vsakdo, ki pozna radio. V poštev bi prišla tedaj le okolica, in sicer pred vsem južno-vzhodna z Dravskimi polji ali pa severna krog Meljskega hriba in Sv. Petra. Ugodnejše bi seveda bilo Dravsko polje, kjer bi se v ta namen gotovo našla kakšna že obstoječa zgradba, katero bi bilo treba samo še primerno adaptirati. Na vsak način pa je to vprašanje tako važno, da bi ga ne kazalo rešiti prenažno in površno, zato mislimo, da bi ljubljanski radio moral v tem oziru stopiti v stik z vsemi onimi lokalnimi faktorji, ki bi lahko pomagali in sodelovali. Ustanovitev relais-postaje je tako v interesu slovenskega radia kakor Maribora samega, zato želimo, da se čimprej zgradi!

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, 7. aprila. Zaprto.
Torek, 8. aprila ob 20. uri »Herman Celjski« ab. B. Premijera.
Sreda, 9. aprila. Zaprto.
Četrtek, 10. aprila ob 20. uri »Rigoletto«, ab. A. Gostovanje ge Tinke Wesel-Polla.
Petek, 11. aprila. Zaprto.
Sobota, 12. aprila ob 20. uri »Ausambelski plesni večer Erne Kovačeve«. Dramske cene.

Celjsko gledališče.

Sreda, 9. aprila ob 20. uri »Netopir«, Gostovanje Mariborčanov. Gostovanje gđc. Tončke Šuštarjeve.

Plujsko gledališče.

Petek, 11. aprila ob 20. uri »Herman Celjski«. Gostovanje Mariborčanov.

Herman Celjski

(K premijeri v torek, 8. tm.)

Že od nekdaj in precej po pravici tarnamo, da slovenskemu gledališču primanjkuje izvrčnih dram. Razen nekaj več ali manj posrečenih poizkusov, nimamo razen Cankarjevih del in Župančičeve »Veronike Deseniške«, zaznamovati nadpovprečnega ali značilnejšega oderskega umotvora. Zato je naravno, da nas mora vsaka slovenska oderska noviteta dvakrat bolj zanimati, in da mora pomeniti za nas važen kulturni in umetniški dogodek.

Pisatelj Novačan, ki ga poznamo po njegovih samobitnih in učinkovitih novelah »Naša vas« in po dramah »Veleja«, je pred tremi leti izdal »Hermana Celjskega« ter s to tragedijo dokazal, da je najmočnejši sodobni in mnogo obetajoči dramatik. »Herman Celjski« je mogočna, silna, v krepkem dramatičnem akcentu pisana zgodovina celjska v prvi tretjini petnajstega stoletja, ko so lesketale nad Celjem tri celjske zvezde — »Tri zvezde juga kot troje skupnih usod!«

Zgodovina celjskih grofov je že sama po sebi zelo dramatična, po svoji usodi spočetka mogočna, a v zatonu sila tragična in pretresljiva. Današnje razvaline celjskega gradu nad idiličnim Celjem so živa priča nekdanje, skoro neomejene oblasti celjskih grofov. Na teh zgodovinskih

skih strunah je umel Novačan ubrati mogočen polifiničen akord, ki izzveni v pretresljivih, do dna duše segajočih disonancah.

Jezik v »Hermanu« je klen, nekateri stavki kot izklesani, prispodobne frapantne, naravnost klasične. Skratka: Novačan ima vse predpogoje, da nam — kot namerava — napiše trilogijo o nekdanjih po močni volji zglednih, a po »mesu slabih« celjskih despotov.

»Herman« ima 5 dejanj, a za mariborsko uprizoritev je drama, sporazumno z avtorjem, dramaturgično predelana tako, da je četrto dejanje črtano, razen zadnje scene, ki je vrinjena v tretje dejanje; peto dejanje pa je neokrnjeno. Na odru bodo torej dejanski le štiri dejanja, kar pa docela nič ne moti ne razumevanja, ne dramatičnega stopnjevanja.

V glavni vlogi nastopi g. VI. Skrbinšek, dalje sodelujejo v večjih vlogah gđc. Kraljeva, Starčeva, ga Savinova, Zakrajškova ter gg. Blaž, Daneš, Grom, Harastovič, Kovič P., Rasberger itd., dalje ves zbor in štatisi. Režira višji režiser g. Jože Kovič.

Ustanovitev reda »Jugoslovenska krona«

Kralj je podpisal v soboto zakon o redu »Jugoslovenska krona«, ki je ustanovljen v spomin na osvoboditev in ujediničenje kraljevine Jugoslavije ter v priznanje dela za kralja in domovino, za državno in narodno jedinstvo. Red ima sledečih 5 stopenj: I. veliki križ z lento in zvezdo na prsih (grande croix); II. veliki križ na ožjem traku in z manjšo zvezdo (grand officier); III. kakor II. stopnja na traku (commandeur); IV. kakor III. stopnja samo na manjšem trioglatem traku (officier); V. kakor IV. stopnje, samo da je v srebru na trioglatem traku (chevalier).

Red I. stopnje se nosi z desnega ramena na levi bok, zvezda na levi strani prs; red II. stopnje se nosi na vratu, zvezda na levi strani prs; red III. stopnje se nosi na vratu; red IV. stopnje nosijo oficirji na drugem gumbu na kroju, civilisti pa na frauk v levi gornji gumbnici; red V. stopnje se nosi na levih prsih.

Novinarski klub.

Danes, v ponedeljek, 7. tm. ob 18. uri važna seja v kavarni »Bristol«.

Mariborski in dnevi drobiž

Klub ljubiteljev Kozjaka »Meja« ustanovljen.

Včeraj dopoldne se je vršil v Narodnem domu ustanovni občni zbor kluba ljubiteljev Kozjaka »Meja« kot odseka podružnice SPD v Mariboru. Sklicatelja dr. Irgolič in Rehar sta v svojih uvodnih izvajanjih podala pregledno sliko o namenu kluba, ki bi naj med mariborskimi planinci in med ostalim narodnim občinstvom budil zanimanje za obiskovanje lepega obmejnega Kozjaka, ki smo ga doslej precej zanemarjali. Delokrog kluba bo torej v smislu pravil SPD predvsem planinsko-sportni, v enaki meri pa tudi nacionalno in kulturno vzgojni. Prirejanje skupnih — zlasti družinskih — izletov na razne točke Kozjaka, obveznost vsakega člana, da pojde vsako leto vsaj trikrat na Kozjak, sodelovanje kluba s prosvetnimi organizacijami na kulturni povzdigi naših obmejnih točk na Kozjaku, posejanje obmejnih prireditev, stalni stiki z obmejnimi prebivalstvom itd. — vse to so cilji, ki v polni meri upravičujejo ustanovitev kluba. Delovanje kluba se bo za prve čase omejilo na obmejni sektor od Sv. Jurja ob Pesnici do Košenjaka nad Dravogradom, bo se pa kasneje razširilo tudi na sektor vzhodno čez Svečino—Št. Ilj—Apaško kotlino do Radgone. Imenom podružnice SPD kot matice je ustanovitev odseka toplo pozdravil odbornik g. dr. Snuderl in obljubil klubu krepko oporo v matici, gospodar nove planinske kočice, ki se otvori meseca maja na Sv. Pankraciju, g. Novak, pa je klubaše prijazno povabil na pridno posejanje kočice. V odbor kluba so bili izvoljeni gg. dr. Irgolič, prof. dr. Mišič, prof. Baš, R. Rehar, Ern. Vranc, Spindler, nadž. Tomažič in trgovec Kovačič. Klub bo imel svoje poslovne prostore v pisarni podružnice SPD (pisarna Putnika).

Smrtna kosa.

V splošni bolnici je umrl danes zjutraj g. Franc Klajnšek, strugar drž. železnice, star 52 let. Blag mu spomin!

Kraljeva zahvala mariborskim invalidom.

Mariborska invalidska organizacija je s svojega občnega zbora 16. marca poslala udanostno brzojavko Nj. Vel. Kralju. Včeraj je dobila preko banske uprave zahvalo Nj. Vel. Kralja za izraze udanosti.

Prosvetni dan ZKD v Murski Soboti.

V soboto 5. tm. pop. se je vršilo v Murski Soboti okrajno zborovanje zastopnikov prosvetnega in drugega javnega dela iz celega murskosoboškega okraja. Zborovanje je bilo lepo obiskano, zastopani so bili izven Murske Sote vse pomembnejši kraji celega okraja. Predsednik ZKD g. Skala je podal referat o ciljih in nalogah narodno-prosvetnega dela, nakar se je razvila zanimiva in stvarna razprava o stanju, pomanjkljivosti in potrebah narodno-prosvetne organizacije v okraju ter so bili storjeni nekateri sklepi. Osnovalec se je okrajni pododbor ZKD pod vodstvom g. ravnatelja Ljud. Vagaje. Pododbor bo skupno s prosvetnim odsekom Sokola proučeval prosvetne prilike v vseh posameznih krajih in stavil centralnemu odboru ZKD predloge glede razmaha prosvetnega dela. Istega dne je tudi bila poslana v Kuzdobljan ali Kuzmo (v mejnem trikotu med Jugoslavijo, Avstrijo in Madžarsko) nova — 43. — ljudska knjižnica mariborske ZKD. Ker bo odbor ZKD z ustanavljanjem knjižnic ob meji v Prekmurju nadaljeval, prosi vse prijatelje našega zapuščenega slovenskega naroda v Prekmurju, da mu v to svrhu darujejo čim več knjig. Dobrodošle so zlasti lažje povesti, krajše in daljše. Pisarna ZKD je v Cankarjevi ul. 1 pritličje.

Odpovedane dirke in tombola.

Radi deževnega vremena je moral včeraj slovenski kolesarski klub »Perun« odgoditi svojo prvenstveno dirko, za katero je bilo med občinstvom veliko zanimanje, ker je deževje preveč zmajalo 15 km dolgo dirkalno progo čez Kamnico. Slov. žensko društvo pa je moralo odgoditi svojo tombolo v prid dečji koloniji na Pohorju na nedoločen čas.

Zborovanje nižjih državnih uslužbencev.

Včeraj dop. se je v planinski sobi hotela Orel vršil občni zbor Udruženja nižjih državnih uslužbencev ob številni udeležbi. Navzoči so bili tudi delegati iz drugih mest na ozemlju bivše mariborske oblasti, Ptujia itd. Glavno poslovno poročilo je podal predsednik g. Tone Šega, ki je omenjal številne intervencije v korist članov in uspeh deputacije pri vladi ter jo pozival k solidarnosti in disciplini. Vsa poročila, tudi tajnikovo in blagajnikovo, so bila vzeta z odobravanjem na znanje ter je bil odbor podeljen absolutorij. V novi odbor so bili izvoljeni gg.: Tone Šega kot predsednik, ter Gregorič, Paj, Marion, Komelj, Čakš, Omerzu, Križanič, Germek, Vivod in Kocbek.

Ljudska univerza v Mariboru.

Danes ni prireditve. V petek 11. aprila gramofonski koncert. Prvič v Mariboru — znamenite pesmi zvočnih filmov in arije novih oper. Pojejo pevci svetovnega glasu. V ponedeljek, 14. aprila prof. dr. Bujocs: Okultizem in znanost.

Če pride vesela vdova v Maribor....

V petek je razpravljal kazenski senat mariborskega sodišča tragi-komično dogodivščino mlade vdove iz Slovenskih goric. Na zatožni klopi sta sedela dva mladeniča, oba še pod 21. leti, ki sta bila obtožena, da sta ukradla mladi vdovi Mariji iz Slovenskih goric Din 7.300.—. Bilo pa je tako: Zimskega dne v februarju je dvignila v Mariboru premožna posestnica Marija, mlada vdova iz Slo. goric, okrog 8000 Din ter nato popivala po mariborskih gostilnah. Ker je imela seboj razno prtljago, si je najela izvoščaka, da jo zvečer zapelje domov. Že v Lajtersbergu pa je postala vdova tako žejena, da je pred prvo gostilno izstopila in šla gasit žejo v gostilno. V gostilni so bili mladi fantje in muzika, kar je žejo vdove še pojačalo, da je začela prazniti kozarce. Izvošček se je naveličal čakati, zahteval plačilo in odpeljal nazaj v mesto. Šele proti polnoči se je vdova odpravila domov. Plačala je mladeničema Francu in Antonu liter vina, pa sta se napotila z vdovo proti Gornji Kungoti, da jo spremita domov. Ko pa so krenili ponočni potniki iz državne ceste proti Kungoti in bili na samotni, sta se združila vdova in mlajši France v goreči poljub, Anton pa je pri tem segel vdovi za nedri in ji vzel, ne srce, ampak hranilno knjižico, v kateri je bilo zloženih 7 tisočakov in 3 stotaki. Kmalu nato se je vesela trojica poslovila in mladeniča sta jo mahnila nazaj proti Mariboru ter med potjo denar v dveh zneskih zakopala ob cestnem jarku, kjer so pozneje orožniki našli Din 2000, o ostalih tisočakah pa ni bilo ne duha ne sluha. — Pri razpravi v petek sta mladeniča priznala pikantno dogodivščino zimske noči, a trdila, da sta vzela vdovi le Din 6.000, in da nista nobenega denarja, ki sta ga zakopala, več našla, ko sta prišla čez par dni iskat. Vdova, s kratkim krilom in izrezano bluzo, pa je vztrajala pri tem, da ji je zginito ono noč 7.300, katere je pogrešila šele na domu. — Naslednji dan je poslala vdova v Maribor svojega sina, ki je zopet dvignil v hranilnici Din 5.000. Da ne osramoti matere, se je napotil tudi sin takoj nato v gostilno, našel tam staro znanko mariborske policije, ki mu je po daljšem popivanju olajšala žep za 3 ju-reke. Sodniki so vdovi polagali na srce, naj ga drži v mejah, ki so začrtane vdovi, mladeniča pa sta dobila po 5 in 8 mesecev zapora, starejši zgubi tudi za dve leti častne pravice.

2. Bolne žene dosežejo z uporabo naravne »Franz Josefove grenčice« neovirano lahko iztrebljenje črevesa, kar čisto učinkuje izredno dobrodejno na obbolele organe. Ustvaritelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so ugodno učinkovanje »Franz Josefove vode« ugotovili z lastnimi preiskavanji. »Franz Josefova voda« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Velika kavarna.

Ponedeljek in torek kabaretni večer v Veliki kavarni.

Sestanek Venere z Merkurjem

TEKOM DRUGE POLOVICE MESECA APRILA 1930.

Tekom teh dni naj pričnejo prijatelji nebesnih prikazni ob večerih, ko se spu-šča mrak, opazovati ob vedrini zapadno nebo takoj po zapadu solnca. Kot prva zvezda se jim bo pojavil planet Jupiter, Goljat med svetovi solnčnega sistema. Sedaj je v znamenju bika, nedaleč desno nad svojo najsijajnejšo zvezdo Aldebaranom, solncem prve velikosti rdečkaste barve. Seveda ga Jupiter s svojo svetlobo daleč prekaša, zato se javlja Aldebaran šele v poznejšem mraku. Kdor bo tekom aprila obe zvezdi redno opazoval, bo videl, kako se bo Jupiter polagoma oddaljeval od Aldebarana.

Kmalu za tem, še v prvem mraku, se bodo na južnem in zapadnem nebu po vrsti javljale zvezde Sirius v Velikem psu, najsvetlejša zvezda celega neba, ravno nad južnim obzorjem; Kapella v Kočijažu visoko na južnem nebu, ravno nad našo glavo; Beteigzenze in Rigel v Orionu, že bolj na zapadu, ter Aldebaran v biku; Kastor in Poluks ter Procyon. Koncem mraka bo zapadno nebo pokrito z najlepšimi zvezdami celega neba.

Veliki šesterokotnik, ki ga tvorijo solnca prve velikosti Kapella, Aldebaran, Rigel, Sirius, Procyon in Poluks, se blešči na zapadnem nebu, v njem pa veliki četrrokotnik silnega lovca Oriona s 3 zvezdami. Krasna panorama zapadnega zvezdnega neba!

Kot krona vsemu pa stoji nad Aldebaranom na desni Jupiter, ki vse prekaša s svojim sijajem. Dne 1. aprila je začel okrog 23.20 ure, dne 11. aprila krog 22.50 ure, dne 30. aprila krog 21.50 ure. A že v drugi tretjini meseca se tej zvezdni panorami zapadnega večernega neba pridruži redko lep pojav. Že začetkom aprila se globoko na zapadnem nebu v prvem mraku pojavlja s svojo silno svetlobo planet Venus kot prava zvezda večernica, a že v eni uri za solncem, okoli 19.30 ure, zahaja. Ker se pa na svoji poti po nebeškem svodu zelo hitro oddaljuje od solnca, zahaja dan za dnem vedno kasneje. S svojo svetlobo daleč prekaša celo visokega Jupitra. Nenavadni sijaj Venere prihaja odtod, ker je ta svet po svoji velikosti popolnoma

enak zemlji in ker je sedaj oddaljen od nas komaj eno četrtno nebesnega metra (1 nebesni meter = razdalja zemlje od solnca = 150 milijonov kilometrov). Od 6. aprila naprej bomo videli že v prvem mraku na zapadnem nebu dve sijajni večernici: Venero globoko in Jupitra visoko na zapadnem nebu. Krasoto neba povečuje v tej dobi tudi mladi mesec.

V drugem tednu aprila pa se javlja kmalu po zapadu solnca na zapadnem obzorju še tretji svet iz rodbine našega solnca: planet Merkur, svet, ki je od vseh solncu najbližji (komaj tretjino nebeškega metra oddaljen od njega), pa tudi najmanjši (komaj dvajseti del zemlje). Ker je bližje solncu, ga je težko opaziti, da si je svetlejši nego zvezde prve velikosti. Kopernik ga nikdar ni videl. Sploh je le malo prijateljev neba, ki so ga kdaj videli. A od 10. aprila naprej, posebno pa v drugi polovici meseca, je redka ugodna prilika, da ga lahko prijatelji neba najdejo in vidijo tudi s prostim očesom. Zakaj v tej dobi se sestaja s sijajno Venero in ga je tako lahko motriti tudi delj časa. Že 10. aprila zahaja Merkur prilično četrte ure za solncem. Ker se pa naglo oddaljuje od solnca na vzhod, zahaja 25. aprila že polodru uro za solncem, koncem aprila pa že 2 uri kasneje. Koncem meseca je torej ob zahodu solnca še visoko nad solncem, tako, da ga lahko najdeš v prvem mraku.

Najlepši pa je redki pojav, da od 15. aprila naprej vse do 1. maja potuje po nebu skupno z Venero, komaj 2 do 3 stopinje desno od nje, na severozapad. Začetkom maja pa začne zaostajati za Venero, ki ide svojo pot dalje proti Jupitru. Še do 10. maja bo vester opazovallec mogel najti Merkurja globoko na zapadnem obzorju. Od 9. maja naprej se Merkur zopet vrača k solncu, od 11. maja naprej se izgublja v žarkih zahajajočega solnca, že 20. maja pa se sestane s solncem. Venera pa nadaljuje med tem svojo pot k Jupitru in se sestane z njim krog 17. maja. Vendar je njen sestanek z Jupitrom krajši nego oni z Merkurjem.

šah Pelevi je izvedel mnogo junaških del, največje je pa gotovo to, da je napovedal vojno častitljivemu, starodavnemu, sakrosanktnemu turbanu. Turban smejo sedaj nositi samo člani duhovskega stanu in postaja turban na ta način v Perziji obilježje in privileg enega — duhovskega — stanu. Njegova »odredba o klobukih« je izvedena v Teheranu in v sveh večjih krajih brez posebnih težav. Vkljub temu pa ni uzadovoljil klera, ki spada med najnevarnejše nasprotnike zapadnjaškega režima Reza šah Pelevija.

Moščevanje po smrti

V Newyorku je umrla mlada in lepa žena bogatega trgovca, Betka Walker, skrivnostne smrti. Kot smrtni vzrok so ugotovili raku podobno bolezen, ki pa je bila umetno povzročena. Govori se, da je imela nesrečna ženska ogrlico krog vratu, ki je bila poprej last njenega bivšega ljubčka in je bila baje preparirana z neko strupeno snovjo. Predzgodovina tega izrednega dogodka pa je sledeča: Betka Walker, hčerka priprostega delavca, se je z 18. letom poročila z nekim tovarniškim nameščencem. Po šestletnem zakonu, iz katerega sta izvirala 2 otroka, se je zaljubila v italijanskega zdravnika Rufia, ki jo je kmalu pregovoril, da je vložila tožbo za ločitev zakona. Še predno je prišlo do razprave, pa je Betkin mož že umrl. Toda Betka potem ni poročila zdravniku Rufia, temveč bogatega trgovca Walkerja. Zdravnik je bil radi tega tako obupan, da se je nekaj dni po poroki svoje ljubljene zastrupil in umrl. Zapustil je velik del svojega premoženja svoji izvoljenki, med drugim tudi ogrlico s prošnjo, da bi jo za spomin vedno nosila. Gospa Walker je res ugodila njegovi želji, pričela pa je že čez eno leto bolehati, ne da bi se zdravnikom posrečilo, da bi ugotovili vzrok bolezni. Od meseca do meseca se je njeno stanje slabšalo in je končno umrla na znakih zastrupljenja.

Reza šah Pelevi — veliki reformator Perzije

Še do nedavna je bilo v Perziji tako, da je vsak vladar bil odvisen od dobre volje poglavarjev posameznih plemen, ki jih je veliko število in ki so živela vsako zase, ne da bi se bila brigala za državno edinstvo in za perzijsko narodno zajedništvo. Edini predstavnik te zajednice je bil pobiralec davkov, ki je ob časa do časa obiskal plemenske poglavarje. Ti so iztirjali davek od svojih podanikov, centralni oblasti pa so dajali po svoji mili volji. Seveda so perzijski vladarji čim bolj obzirno postopali s plemenskimi poglavarji, da bi ti ne izgubili »dobre volje«, in samo tako so si mogli zasigurati lojalnost plemen.

Vse to se je spremenilo, čim je zavladal nad Perzijo njen veliki reformator Reza šah Pelevi. Nikdar se ni laskal plemenom. Tega mu tudi ni bilo treba, ker ni z njihovo pomočjo prišel na prestol. Nesporne pa so njegove zasluge za obnovo Perzije, ki je pod njim postala moderna država. Seveda je tudi on — kakor vsi reformatorji — silno osovražen, zakaj perzijskega nomada hoče privezati na rodno grudo, z vsemi silami se bori proti legendarni orientalski miselnosti, uvaja splošno vojaško dolžnost, novi davčni sistem. Dovolj razloga, da ga zasovražijo plemena in njihovi poglavarji. Zakaj plemena so bila poprej države v državi, ki sploh niso računale s centralno vlado. Reza šah Pelevi pa jim je dokazal z zelo jasnimi argumenti, da ta centralna oblast obstoji. Odvzel je prejšnjim davčnim zakupnikom pravico pobiranja davkov itd. Z oboroženo silo je zlomil odpor, uspešno je pacificiral deželo in onemogočil delovanje razbojnikov, ki so do tedaj neomejeno obvladovali perzijske ceste. Celotako daleč se je osmelil, da je odpravil turban in prisilil svoje podanike, da so se začeli oblačiti na zapadnjaški način. Tako je hotel uničiti močni partikularizem, ki se je odražal v raznih narodnih nošah. Reza

Prvenstveno tekmovanje končano

ISSK MARIBOR ŽE SEDMIČ NOGOMETNI PRVAK MARIBORSKEGA OKROŽJA.

Nogometno prvenstvo v mariborskem okrožju se je včeraj zaključilo in je postal ISSK Maribor že sedmič prvak Maribora. Njegovo moštvo je v letošnji sezoni naravnost v sijajni formi, kar dokazuje tudi dejstvo, da je zabil 22 golov, dočim je sprejel samo 2 gola in še ta dva iz enajstmetrovke.

Prihodnjo nedeljo igra ISSK Maribor v Celju proti zmagovalcu celjskega okrožja SK Celje za prvenstvo Slovenije.

Stanje nogometnega prvenstva v mariborskem okrožju je sedaj sledeče:

1. ISSK Maribor	6 5 0 1	33: 7	10
2. SK Rapid	6 4 1 1	22:13	9
3. SK Železničar	6 2 1 3	18:16	5
4. SK Svoboda	6 0 0 6	3:38	0
5. SK Ptuj			
6. SK Mura			

nista sodelovala.

ISSK Maribor:SK Svoboda 11:0 (4:0).

Na igrišču ISSK Maribora se je včeraj dopoldne vršila prvenstvena tekma med prvo- in zadnjeplaciranim klubom v mariborskem okrožju. Tekma je končala z zasluženim zmago »Maribora«, ki je tudi tokrat pokazal, da je resen kandidat za prvaka Slovenije. Ugajal je zlasti notranji trio s svojimi hitrimi akcijami, ki so bile za nasprotnika vedno nevarne. Krilska vrsta je opravila svojo delo dobro. Obramba je bila kakor zmiraj sigurna. Težjega dela pa z vratarjem vred ni imela.

Svoboda je nastopila v najmočnejši postavi. Igrala je jako požrtvovalno in se mora le vratarju zahvaliti, da poraz ni bil še večji. V prvi polovici je »Svoboda« parkrat resno ogrožala nasprotnika, dočim v drugi polovici skoraj ni prišla čez sredino.

Gole za »Maribor« so dali: Pepček 5, Hreščak II 3, Priveršek 1, Najžer 1, Kirbiš (11 m) 1.

Sodil je gosp. Fišer.

SK Rapid:SK Železničar 4:3 (3:2).

Zadnja prvenstvena tekma v prvenstvenem tekmovanju 1929/30 je doprinesla Rapidu dve dragoceni točki. Tekma sama ni nudila one igre, ki se je pričakovala. Rapid je zmago zaslužil. V igri je bilo razmerje med moštvi prilično enako. Rapid, ki je nastopil z izpremenjeno postavo, je imel v prvem polčasu več od igre. V drugem polčasu je sicer od momenta do momenta prevladoval »Železničar«, toda Rapid ni popustil do konca ter prav pogostoma in nevarno ogrožal vrata nasprotnika.

Pri »Železničarju« ni »klapalo«. Zdi se, da posebno napadalni trio še ni popolnoma vigran, čemur je vzrok neprestano izmenjavanje igralcev. Heller absolutno ni vodja napada. Tudi Pišof na levem krilu je bil nemogoč. Najboljša sta še bila Bačnik in Pavlin, dočim se Konrad ni znašel v skupni igri. Krilska vrsta je odgovarjala. Frangeš je znatno popustil. Ožja obramba je sigurno čistila razne kočljive situacije. Vrtar Mahajnc je jako nesiguren in gresta dva gola na njegov rovaš.

Pri »Rapidu« je bila najboljša formacija ožja obramba. Barlovič je bil v sijajni formi, tudi Herman v голу je bil precej siguren. Krilska vrsta je igrala jako požrtvovalno. V napadu je bil Tergletz najboljši.

Sodil je gosp. Wagner iz Celja strogo in objektivno.

SK Železničar rez.—SK Rapid rez. 7:2 (5:0).

Tudi tekmovanje rezervnega moštva se je včeraj zaključilo in je po zasluženim zmagi »Železničarja« nad »Rapidom« SK Železničar prvak rezervnega moštva 1929/30. Na drugem mestu je ISSK Maribor, na tretjem pa SK Rapid, dočim se SK Svoboda tekmovanja ni udeležila.

Ostale tekme.

Ljubljana: prvenstvene tekme Ilirija: Jadran 4:2 (1:2), Hermes:Svoboda 2:1. Celje: prvenstvena tekma SK Celje: SK Amateur (Trbovlje) 6:1 (2:0). S to tekmo se je SK Celje placiral za semifinale za prvenstvo Slovenije.

Zagreb: prvenstvene tekme: Hašk:Železničar 5:1 (2:1), Concordia:Viktorija 8:3 (3:1), Sparta:Croatia 2:0 (1:0).

Mednarodni sport.

Gradec: prvenstvene tekme: Sportklub:Hakoah 7:1 (2:1), Sturm:Kastner & Öhler 4:2 (1:1).

Berlin: medmestna tekma Praga:Berlin 1:1 (0:0).

Praga: prvenstvene tekme: Sparta:Viktorija Žižkov 5:3 (3:1), Bohemia:C. A. S. C. 4:0 (2:0).

Amsterdam: meddržavna tekma Italija:Holandska 1:1 (0:1).

HAZENA.

SK Ilirija:ISSK Maribor 16:13 (8:9).

III. kolo pomladanske prvenstvene hazenske sezone je končalo s porazom državnega prvaka ISSK Maribora proti ambiciozni družini SK Ilirije. Po poteku igre bi bila pičla zmaga »Maribora« upravičena. »Maribor«, ki je nastopil z nekoliko rezervami, je predvajal lepo igro, katero pa so igralke »Ilirije« parirale z zelo ostro igro. Tudi sodnik g. Doberlet ni bil na višku in je nešteto oškodoval »Maribor«. V Murski Soboti je končala tekma med SK Muro in SK Ateno (Ljubljana) neodločna 6:6.

Cross-country tek za prvenstvo države.

Včeraj se je vršil v Zagrebu cross-country tek na 10.000 m za prvenstvo države ob mnogoštevilni udeležbi atletov kakor tudi od strani publike in so bili rezultati naslednji: 1. Predamič (Concordia, Zagreb) 36:01; 2. Koren (Marathon, Zagreb) 36:16; 3. Šporn (Ilirija, Ljubljana) 36:24; 4. Podpečan (Železničar, Maribor) 36:37. Od moštev je dosegla prvo mesto Ilirija (Ljubljana) s 26 točkami. Drugi je Marathon 36, tretji Hašk 41, četrti Concordia 46, peti Jugoslavija (Beograd).

SK Železničar.

Prihodnja odborova seja v sredo, dne 9. aprila ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma.

ISSK Maribor, upravni odbor.

Redna seja upravnega odbora v torek ob 20. uri v klubski sobi hotela Orel. — Tajnik.

Sokolstvo

Križevci pri Ljutomeru. Sokolsko društvo priredi ob priliki 10letnice svoje ustanovitve 29. maja javen nastop, na katerega že danes opozarjamo in vabimo vse Sokolstvo Murskega polja, Prekmurja in zelenih gor, kakor tudi ostalo občinstvo. Društvo se je razvilo kot odsek iz ljutomerskega Sokola in je danes po starosti in številu tretje v vsem murskem sok. okrožju. S svojim jubilejem stopa v drugi decenij krepko in smelo, saj stopa za Tyršem! Zdravo. —ar.

Poostren kinematografski zakon v Ameriki.

Ameriška reprezentančna zbornica je soglasno odobrila nova določila za kinematografsko industrijo, ki so zelo stroga, a so bila obenem skrajno potrebna. Nova določila prepovedujejo vse nepotrebne prizore, ki predstavljajo pijance, dalje vsako povečevanje zločinov in vsako vzbujanje simpatij za osebe, ki so se prekršile proti zakonom.

Dijamanti v novejih želodcih.

V nekem južnoafriškem listu pripoveduje neki draguljar, da so mu domačini čisto ponudili v nakup dijamante, ki so jih našli z želodcih ustreljenih nojev. Tako so na svoje silno presenečenje našli v želodcu noja, ki je bil ustreljen v Kalahariju, nič manj kot 20 teh izredno zlahtnih kamnov, v želodcu nekega drugega noja pa celo — 350 dijamantov. Samo, da so to gotovo sami prvoaprilski noji in dijamanti.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

66

»Aha! Držite se dobro! V triktraku sem nepremagljiv.«

»Vraga! In jaz vas tako trdno namerjam poraziti.«

»Ne bo se vam posrečilo!«

»Videlo bomo... Pet in dve... vi ste na vrsti!...«

Ragastens je častniku neprestano nalival pijače, tako da je ta naposled prišel napačno igrati, kar mu pa ni branilo dobivati; Ragastens se mu je potihoma muzal, ko je gledal in poslušal njegovo glasno zmago-slavje.

»Ah, je vzdihnil častnik naposled ter se ozrl na strežajko, ki je hodila po sobi semintja, »samo da bi ne bilo te proklete službe!...«

»Kdo vam pa brani vstreti službi in ljubezni obnem?« je dejal Ragastens tiavendan.

Častnik ga je osuplo pogledal.

»Kaj hočete reči?« je zajecjal.

»Eh, kaj neki!... Tovariši med seboj si že lahko store kako uslugo... Če hočete, vas bom jaz nadomeščal!...«

»Vil!...«

»Jaz! Zakaj vas ne bi?... Saj sem z vami istega stanja, gospod tovariš.«

»Povelje me veže!« je dejal častnik, naporno se boreč za svojo hladnokrvnost. »Ne maram... a to vam moram reči, ljubezni človek ste...«

»Naj gre služba k vragu!... Punca je lepa in vas gleda s takim poželjivim očesom... Smrt božja!... Malo poguma bi pa vendar lahko imeli...«

»Poguma?... Saj ga bom imel... Pijače!«

Ragastens je namignil strežajki, ki je brž prihitela nalivat. V krčmi ni bilo žive duše. Krčmar in krčmarica sta že spala. Velika vrata so bila zaklenjena. Nendoma je Ragastens vstal in poljubil lepo strežajko na obedve lici.

»Bogme, kako je to mehko in sveže! Ah, tovariš, najrajši bi zavzel vaše mesto, ker se tako bojite svoje službe.«

Strežajka se je le malo branila. Ragastens jo je pahnul častniku na kolena.

»Ah, navihanka,« je dejal, »mene pa ne mara...«

»Da,« je blebetal tovariš, »ona me ljubi...«

»Tak idita vendar spat, saj lahko jaz opravljam službo!«

Zibaje se je častnik vstal ter se oprl ob Ragastensovo rame.

»Ti si resničen prijatelj... Kako ti je ime?«

»Kaj te skrbi, dragi moj!... Porabi priliko... Jaz prevzamem vse.«

»Ne!... Doletela bi me nemilost... ali morda še kaj huišega!«

»Tak pojdi vendar, vraga!... Zbudim te vsaki dve uri, če hočeš!«

»Ah, zlodja, ta misel ni slaba...«

»Vidiš!... Hodi, dragi moj!... Srečnej ti!«

Ragastens se je tresel medtem prigrigovarjanjem in znoj mu je stopal na čelo.

»Poslušaj torej,« se je nenadoma odločil častnik.

»Parola je... Tibera in Tivoli!... Če jo poveš mojim fantom, bodo storili po tvojem ukazu vse, kakor če bi bil jaz sam!... Toda zakolni se mi... vsaki dve uri...«

»Vsaki dve uri pojdem premeniti stražo, in če se pripeti kaj posebnega, te zbudim!...«

»Poljubi me, tovariš!«

Ragastens je objel častnika ter ga napol nesel, napol rinil do stopnic, po katerih je šla že strežajka naprej. Malo hipov nato je slišal, kako so se neka vrata odprla in zopet zaprla.

Globoko se je oddahnil.

»V petih minutah bo smrčal,« si je mislil. »In pijan je dovolj, da se ne zbudi do belega dne!«

Nemudoma je stopil skozi stranska vrata pod skedenj.

Halepartirji so ga bili videli večerjati s svojim poveljnikom; bili so trdno prepričani, da je Ragastens tovariš njihovega častnika, ter mu je prišel drugovat. To prepričanje se je utrdilo še tem bolj, ko je Ragastens poklical desetnika, oddal parolo in mu ukazal zaznamovati tiste štiri može, na katerih je bila vrsta, da nastopijo stražo.

Desetnik je ubogal in salutiral Ragastensu. Ta se je stresel od radosti. Uspeh njegovega podjetja je bil tako popoln, da se sam ni nadejal lepšega.

In njegovo podjetje je bilo ena tistih genialnih zamislic, ki se v kritičnih položajih rode pustolovskim duhomom, kadar je vse izgubljeno in človek stavi vse na eno karto.

Ker je bilo že čas premeniti stražo, je Ragastens izvršil to ceremonijo natanko tako, kakor je prej videl častnika. Še pretiraval je vojaško točnost, in njegov rezki ton je ustvaril halepartirjem visoke pojme o njegovih sposobnostih. Ko se je vrnil pod skedenj, je še enkrat temeljito oštel desetnika.

»Da mi boste spali!« je dejal s podvojeno strogo-stjo. »Desetnik, vi ste mi odgovoren za miren in red. Niti besede naj mi nihče ne črhne.«

Nato je odšel kakor človek, ki hoče natanko vršiti svojo službeno nalogo in se noče dati presenetiti spanju.

Na cesti se je pokazala poleg njega človeška postava. Bil je Spadacappa. Ragastens ga je potegnil v varen kot.

»Gospod,« mu je dejal Spadacappa, »vaša prijatelj in z njima neka stara ženska vas v smrtnem nemiru pričakujejo pri »Cvetlični košarici«. Poslali so me, da bi vas skušali najti...«

»Že prav. Idi jim povedat, da kaže vse dobro. Slišiš? Vse kaže dobro.«

»Takoj stečem... Ali naj povem, da se vrnem?«

»Ne. Poslušaj. Ali moreš brez hrupa pripeljati svoj voz na mali trg pred cerkvijo?«

»Če ovijem koleso s slamo in kopita konj s cunjami, lahko jamčim, da ne bo ropota...«

»Ali si lahko v četrte ure na mestu?«

»Težko pojde, a bom...«

»Dobro. Bodi torej čez dvajset minut z vozom na trgu. Moja dva prijatelja in starka, o kateri govoriš, naj bodo na vozu... Toda nihče naj se ne gane, dokler me ne zagledate.«

Spadacappa je stekel proti »Cvetlični košarici« in Ragastens je naglo krenil proti cerkvi.

Ragastens je hotel biti sam.

Baje je kasneje priznal da ga je ob vstopu v cerkev vzlic soparni vročini tiste noči stresel mrz. Saj pa je bil položaj v resnici strašen!

Samo eden izmed teh vojakov naj bi zdvomil, samo majhna sumnja naj bi se rodila v duši enega teh stražnikov ob mrtvaškem odru, in vse je bilo izgubljeno... Le en udarec, in tisti da bi zadel...

Postave štirih halepartirjev so se mu nejasno prikazale v polmraku. Njihova trudna staja je pričala, da jih premaguje zaspanec. Eden izmed njih je celo popolnoma spal. Spal je stoji, oprt na svojo haleparto, in njegovo spanje je bilo skoraj enako trdno kakor če bi bil v svoji postelji — kakor se pogostoma dogaja vojakom, vajenim dolgega, nepremičnega stanja na

istem mestu.

Ragastens je iz ozadja kratko premostril položaj, obrvi stisnjene od naporenega premišljevanja; in gotovo je, da še nikdar noben general ni čutil takšne tesnobe, kadar je gledal na boj ter iskal odločilnega ukrepa, ki se mora brez odlaganja roditi iz trenutka...

Naenkrat pa se je zganil: našel ga je bil! Stopil je naravnost k spečemu vojaku in mu trdo položil roko na ramo. Mož je planil kvišku. Ostali trije so stali v trenutku ravno in trdo kakor kipi.

»Oho, tovariš!« je vzkliknil Ragastens. »Vi spite, kakor se mi zdi!... Na straži!... To je hud pregrešek...«

»Gospod častnik,« je zajecjal zaspanec, »utrujenost...«

»Dober vojak ne sme biti truden.«

Mož je skesano povsili glavo, ugibaje sam pri sebi, kakšna kazen ga bo doletela.

»V moji stotnji gre vsak za dva meseca v ječo, kdor zaspi na straži!« je povzel Ragastens... »Kaj pa pri halepartirjih?...«

Vojak je prebledel.

»O vašem pregrešku bom poročal častniku, ki ga nadomeščam... Zdi se mi, da se bosta tista dva meseca z ozirom na okolnosti zelo podaljšala...«

»Gospod častnik, obljubljam vam...«

»Kaj boš obljubljal!... Kako moreš obljubljati, ko se iztegavaš od zaspanosti in ne veš, kaj govoriš!... Vi trije pa tudi! No, no, saj nisem tako hud, kakor se zdim... Stopajte spat na stražnico, mrcine!...«

S smrtnim strahom je Ragastens čakal učinka teh svojih poslednjih besed. Kdor bi bil mogel v tem trenutku uganiti njegove misli in jih primerjati s širokim, otroškodobrohotnim usmevom, s katerim jih je prikri-val, bi bil moral nehoti občudovati silo vitezove duše. Vojaki pa so ga pogledali s tistim nemirnim in nezaupnim pogledom, ki je lasten otrokom, ako jim ponuja igrarčo, ki je preveč lepa.

»Stopajte spat, vam pravim! Smrt božja! Ne maram, da bi moje bivanje med halepartirji našega svetega Očeta ostalo v slabem spominu tako vrlim fantom kakor ste vi... Stopajte spat, jaz sam vas bom nadomeščal!... Mrliča bo stražil to uro arkebuzirski poročnik — to je pač za štiri halepartirje!...«

Vojaki so se še nekoliko obotavljali. Ragastens je čutil, kako stopajo kaplje znoja izpod korenin njegovih las.

»Stopajte spat... sicer bom jezen!« je zaroban-til.

»Hvala, gospod častnik!« je nenadoma dejal zaspanec ter urno krenil proti vratom.

Ostali trije so mu sledili ponavljaje:

»Hvala, gospod častnik!...«

Ragastens si je grizel ustnice, da ne bi kričnil od veselja. Nalašč je prav očividno potegnil meč, kakor da se pripravlja za straženje.

Cetvorica vojakov je izginila. Ragastens je stekel k cerkvenim vratom... in videl, kako se izgubljajo v noči.

Nato je počakal še nekaj minut. Nestrpnost mu je glodala srce, ki je utripalo, kakor da se hoče zdajzdat utrgati... Naposled se mu je zazdelo gotovo, da ga nič ne bo motilo v izvršitvi njegovega podjetja...

V tem trenutku je prišel od nedaleč zelo zamolkel, jedva slišen šum... in vitez je ostal kakor kip, bodalo v dvignjeni roki, pripravljen ubiti vsakogar, kdor bi mu branil — saj zdaj je videl, da brez ubijanja ne pojde!

Toda šum je prihajal od voza, ki se je pripeljal, kakor je bil vitez naročil Spadacappi.

Nato se je vrnil in stekel k mrtvaškemu odru.

Mali oglasi, ki služijo posredovanju in oglasnim namena običajno: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5-

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglasni trgovski ali reklamni znaki: vsaka beseda 60 p, najmanjši znesek Din 10-

Predtiskanje najmodernejših vzorcev, kakor tudi popravilo svilenih nogavic v ateljeju za perilo Rupnik, Slovenska ulica 20. 833

Gramofone popravljajo najbolje in najceneje mehnična delavnica Justin Gustinčič, Tat-tenbachova ulica, 14. 602

Oddam lepo, separirano, solčno sobo z uporabo klavirja, kopalnice in vrta za Din 300. Naslov v upravi lista. 1008

Prodajam jedilnico, omare, postelje, vložke, umivalnik, ogledalo, predalnik, gramofon, čevlje, obleke, perilo itd. starinarna Peteln, Maribor, Orožnova 1, poleg glavne pošte. 995

Lepo meblirano sobo s separiranim vhom oddam. Razgled na park. Naslov v upravi lista. 1070

Sprejemem takoj dobrega krojaškega pomočnika. Anton Vadnu, Vetrinjska ulica 24. 1006

V mojem specialnem oddelku se vrši
VELIKA PRODAJA OSTANKOV
IN PARTIJ/KEGA BLAGA
različ. galanterijskega in modnega blaga, drobnarij, pletenin in igrarč.

Prodajajo se velike količine čipk in ostanki vezenin, nogavic, puloverjev, telovnikov, damskega perila, usnjenege blaga, toaletnih potrebščin, predtiskarije, igrarčke, porcelan, steklenina l. t. d. 984

Izredna prilika za nakup, tudi za preprodajalce!
Franz Kormann, Maribor, Gosposka 3

Fina privatna kuhinja sprejme še nekaj abonentov. Aleksandrova cesta 11 III, levo. 962

Stole vpletam s prvovrstno trstiko in sprejemam v popravilo vsakovrstne košare in sita. Josip Antloga, košarski in sitarski mojster, samo Trg svobode, zraven mestne tehnične. 529

Salatne sadike kraljica majnika, braziljanke itd. dobi-te v vrtnariji Jemec, Prešernova ulica.

Pralnica in čistilnica, Koroška c. 17 prevzame v likanje vsakovrstno novo in staro perilo, srajce, ovratnike in za-veze. Cene nizke, delo prvovrstno. Priporoča se Josipina Osim. 793

»JDEAL«
MARIBOR

Tel. 2480 Tel. 2480

Parna pralnica in kem. čistilnica

Centrala: Frankopanova 9
Podružnica: Vetrinjska 7
Pride in dostavi se na dom

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočustvovanja med dolgo boleznijo in ob smrti našega nepozabnega soproga, oziroma predobrega očeta, brata, tasta, starega očeta in strica, gospoda

Antona Stepica

višjega davčnega nadupravitelja v o.

izrekamo tem potom svojo najprisrčnejšo zahvalo. Osobito pa se zahvaljujemo preč. duhovščini frančiškanske župnije v Mariboru, preč. gosp. dekanu v Laškem za njegove tolažilne besede pri odprtem grobu, pevskemu društvu »Drava« za ganljivi žalostinki, železničarski godbi »Drava« za njene žalne koračnice in zastopstvu Jugosloven. Sokola. Najiskrenejša zahvala osebnim prijateljem pokojnika, vsem darovalcem prekrasnega cvetja in vencev, ter vsem onim mnogoštevilnim stanovskim prijateljem in tovarišem, kateri so od vseh krajev prihiteli v Maribor kakor tudi v Laško, da izkažejo nenadomestljivemu svojo zadnjo čast.

Maribor, Laško, dne 7. aprila 1930.

1031

Zahvalni rodbini Stepic in Kenda.